

Arbetsplan HT24 – VT25

DAGHEMMET SALTKRÅKAN

Innehåll

Inledning.....	2
1 Barnomsorgens uppdrag och värdegrund.....	2
1.1 Målsättningar för verksamhetsåret	3
2 Enhetens kontaktuppgifter och uppgifter om tjänster	4
2.1 Barnantal och avdelningar	4
2.2 Ledning och personal.....	4
2.3 Verksamhetsårets kalendarium och hålltider	5
3 Jämlikhet och jämställdhet.....	5
4 Hållbar utveckling.....	6
5 Arbetet med barns delaktighet och inflytande	7
6 Välbefinnande.....	8
7 Leken.....	9
8 Arbetssätt och lärmiljöer	9
8.1 Mångsidiga arbetssätt.....	9
8.2 Lärmiljö	10
8.3 Språkutvecklande arbetssätt	10
8.4 Pedagogisk dokumentation och planering	11
8.5 Digitala arbetssätt och digital kompetens	12
9 Omsorg, kost och vila	12
9.1 Omsorg	13
9.2 Kost.....	13
9.3 Vila	14
10 Arbetet med förverkligande av lärområdena inom barnomsorgen.....	14
11 Förundervisningen.....	16
12 Stöd för utveckling och lärande.....	18
12.1 Allmänpedagogiskt stöd	19
12.2 Specialbarnomsorg	19
13 Samarbete med vårdnadshavare.....	21
14 Rutiner för övergångar inom barnomsorgen	21
15 Arbetet med utvärdering av verksamheten	22
16 Beskrivning av religiösa evenemang och verksamhet med inslag av religionsutövning	22

Inledning

I enlighet 2 § del II i LL (2020:32) om barnomsorg och grundskola ska varje gruppfamiljedaghem, daghem och fritidshem göra upp en arbetsplan som beskriver hur verksamheten genomförs. I arbetsplanen ska beskrivas hur verksamheten genomför barnomsorgens målsättning, enheten ska precisera och tydliggöra de metoder enheten använder för att uppfylla målsättningar och riktlinjer som slagits fast i lagen och läroplanen. Daghemsföreståndaren ansvarar över att arbetsplanen sammanställs i samråd med personalen. Vårdnadshavarna ska informeras om innehållet i arbetsplanen. Arbetsplanen ska godkännas av kommunen och *sändas till Landskapsregeringen för kännedom i samband med att verksamhetsåret inleds.*

Arbetsplanen ska fungera som ett komplement till läroplanen för att tydliggöra och konkretisera hur enheten arbetar och vilka rutiner som finns gällande de övergripande områdena. Arbetsplanen är ett sätt för enheten att förtydliga det arbetet som görs utåt gentemot dem som kanske inte tar/tagit del av läroplanen för barnomsorgen. Med tanke på detta är mallen för arbetsplan *utarbetad med utdrag ur läroplanen vid varje kapitel.*

Det viktiga i arbetsplanen är dock att på ett konkret sätt beskriva HUR man på enheten arbetar inom de olika områden som beskrivs så att läsaren får en uppfattning om hur verksamheten bedrivs.

1 Barnomsorgens uppdrag och värdegrund

Barnomsorgen bygger på uppfattningen om barndomens egenvärde. Varje barn är unikt och värdefullt precis så som det är. Alla barn har rätt att bli hörda, sedda, tagna i beaktande och

Saltkråkans värdegrund

Positivt bemötande

På Saltkråkan har vi roligt tillsammans och hjälper varandra.

En dag på Saltkråkan ska kännas meningsfull och vi väljer att fokusera på det positiva och på varje persons styrkor.

Pedagogerna på Saltkråkan tänker på att alltid bemöta barn och vuxna med vänlighet och professionalitet.

- Trygghet

- Vi vill vara i en välkomnande, trygg och positiv miljö.

- Alla på daghemmet blir sedda och ges utrymme att vara sig själva. Vi jobbar för en bra gemenskap och en god kommunikation.

- Respekt Hos oss ser vi och accepterar varandras olikheter.

- Vi lyssnar på varandra och bemöter andra så som vi själva vill bli bemötta.

- Delaktighet

- Betyder att alla, barn, personal och föräldrar, genom god kommunikation, ska få möjlighet att känna sig delaktiga och känna att de har inflytande och kan påverka och vidareutveckla verksamheten. Barnens intressen ska vara utgångspunkten för verksamheten.

förstådda som individer och som medlemmar i sin grupp. Barnets bästa ska komma i första hand, att barnet har rätt att må bra, få omvårdnad och skydd, att barnets åsikter ska beaktas samt att barnet ska behandlas likvärdigt och att barnet inte får diskrimineras. Verksamheten ska vara inkluderande och ordnas i samarbete med vårdnadshavarna.

Det ligger i varje personals uppdrag att aktivt arbeta för att den gemensamma värdegrunden i verksamheten förverkligas. Alla som arbetar i verksamheten behöver reflektera över sin egen del som påverkare och ta till sig den värdegrund som formuleras i läroplanen för barnomsorgen på Åland.

1.1 Målsättningar för verksamhetsåret

Alla enheter ska inför varje nytt verksamhetsår planera vilka delområden i läroplanen man väljer att fokusera på under året. Vad man väljer att formulera som specifika målsättningar ska synas i enhetens hela verksamhet under läsåret. Enhetens specifika målsättningar kan handla om att fokusera på områden som konstaterats vara utmanande i enhetens interna utvärdering (t.ex. att utveckla det språkutvecklande arbetssättet för att främja barnens språkutveckling) eller teman som formulerats av landskapsregeringen som ska genomsyra (Åland 100, fokusområden inom implementeringen av läroplanen) verksamheten.

Daghemmet Saltkråkan fokuserar under verksamhetsåret särskilt på att personalen har en pedagogisk samsyn och Värdegrundsarbetet fortgår kontinuerligt under hela verksamhetsåret.

Vi lägger stor tyngd vid att stärka det sociala samspelet i barngrupperna.

Under verksamhetsåret läggs extra fokus på det professionella lärandet som stöds av det kollegiala samarbetet personalen emellan.

I arbetet tillsammans med barnen som utgår från ett temabaserat arbetssätt är målsättningen att vi fokuserar extra på barns delaktighet och inflytande.

TEMA under de kommande åren:

1. Vårt närsamhälle -samhällsfunktioner omkring oss.
2. Livet förr

2 Enhetens kontaktuppgifter och uppgifter om tjänster

2.1 Barnantal och avdelningar

Storskogen 15 barn

Skogsgläntan 5 barn.

2.2 Ledning och personal

Lemlands kommuns barnomsorgschef Maria Hellström tel: 349445
Daghemmet Saltkråkans föreståndare Åsa Andersson tel : 543133
asa.andersson@lemland.ax

Skogsgläntan:

2 lärare inom barnomsorg

1 barnskötare

Storskogen:

2 lärare inom barnomsorgen

1 barnskötare

Övrigt

1 kock

1 lokalvårdare

2.3 Verksamhetsårets kalendarium och hålltider

Daghemmet har öppet: 07.30-17.00

Dagsrutinerna kan se lite olika ut beroende på avdelning, dag och den pedagogiska planeringen, men i stora drag ser en dag ut så här:

Kl: 07.30-08.15 Frukost

Kl: 08.15-11.00 Utelek/pedagogisk verksamhet

Kl: 11.00-11.45 Lunch

Kl: 11.45-14.00 Vila/lek

Kl: 14.00-14.30 Mellanmål

Kl: 14.30-17.00 Pedagogisk verksamhet och lek inne och ute.

- Augusti: Inskolningsperiod
- September: Planeringsdag , Informationsmöten för vårdnadshavare
- Oktober: Utrymningsövning, Fotografering, intervjuer genomförs, Halloween firande,
- November: Fars dag, barnens rättigheter.
- December: Julfirande på avdelningarna, Någon form av trivselkväll med vårdnadshavare
- Januari: Uppstart efter jullovet
- Februari: Planeringsdag 2, Vändagen
- Skolberedskapsobservationer genomförs
- Mars: Utvecklingssamtal erbjuds
- April: Skolbesök inleds
- Maj: Vårfest, Planeringsdag, Vårutflykt, Föräldrarsamtal förskolebarn
- Juni: Midsommarfirande
- Juli: Saltkråkans daghem har stängt v 27-30.

3 Jämlikhet och jämställdhet

Inom barnomsorgen ska personalen aktivt arbeta för att möjliggöra delaktighet för alla på lika villkor och alla barn ska ha en möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller dem. Barnomsorgen ska främja förståelse för andra människor och stödja utvecklingen av empatisk förmåga. Barnet ska ges möjligheter att utveckla sina färdigheter och göra sina val oberoende av förväntningar baserade till exempel på kön, ursprung, kulturell bakgrund eller andra orsaker som gäller barnet som person.

Skyldighet att främja jämställdhet och förebygga diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck stadgas sedan tidigare i jämställdhetslagen (FFS 1986/609) som tillämpas på Åland genom landskapslag (1989:27) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män. Från 1.6.2023 omfattas även barnomsorgen. Den 1.1.2023 har landskapslag (2022:43) om tillämpning av diskrimineringslagen trätt i kraft på Åland. Generellt gäller att planmässigt arbete för att främja likabehandling och jämställdhet ska göras i relation till situationen och behoven på varje enskilt verksamhetsställe. Vidare ska barnen och deras

vårdnadshavare ges möjlighet att bli hörda kring de främjande åtgärder som föreslås vidtas. Det är utbildningsanordnaren som ska se till att varje läroanstalt eller verksamhetsställe har en plan för de åtgärder som behövs för att främja likabehandling. Detsamma gäller plan för jämställdhetsfrämjande åtgärder.

Planerna för likabehandling och främjande av jämställdhet kan upprättas separat, tillsammans, eller införlivas i någon annan plan som finns vid läroanstalten eller verksamhetsstället. För jämställdhetsplaner gäller att de ska göras upp årligen eller högst tre år i sänder. För likabehandlingsplaner stipuleras inga formella tidsangivelser i lag, men eftersom planerna är att betrakta som verktyg i arbetet att främja jämställdhet och likabehandling är det rimligt att de följer liknande cykler. Arbetet med planerna ska på påbörjas inom 1.6.2023.

Vi ser till att ha en mångkulturell representation i våra bokhyllor och lärmiljöer.

Ett av våra mål är att skapa en trivsam atmosfär där glädje och mångfald värderas högt. Vi tänker på att skapa en könsneutral verksamhetsmiljö och erbjuder leksaker som ger likvärdiga möjligheter för alla barn. Vi förhåller oss jämställt i hur vi erbjuder/presenterar lekmaterial i den fria leken.

Arbete med barnkonventionen sker regelbundet med tillhörande arbetsmaterial, tex. Kanin och Igelkotts kompisböcker och kort. Vi använder oss även av Rädda Barnens "Stopp min Kropp"- om barns personliga integritet, "Polyglutt" – en digital sagoapp, "Djuren på Djuris" – UR's program om känslor.

Vi fokuserar på känslouttryck och att visa olika känslor oavsett vad man identifierar sig som. Vi samtalar om allas lika värde och barns rättigheter. Alla barns rätt till att få uttrycka sin åsikt i olika sammanhang.

Pedagogerna på Saltkråkan har en öppen attityd, som präglas av respekt och jämlikhet i bemötandet av barn och vårdnadshavare.

Det övergripande målet är att alla ska känna sig trygga och våga vara sig själv, ta egna beslut och känna sig respekterade för den man är.

Vi planerar att diskutera jämställdhetsplanen och likabehandlingsplanen under 2024-2025 och utifrån dem ta fram daghemmets egna planer.

4 Hållbar utveckling

Barnomsorgen ska bidra till att bygga upp barnets positiva framtidstro och fästa uppmärksamhet vid vikten av en hållbar livsstil. Hållbarhet ska utifrån barnets utvecklingsnivå genomsyra hela barnomsorgens verksamhet. Barnet ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur olika val som människor gör bidrar till eller hindrar en hållbar utveckling så att personalen vägleder barnet att tillägna sig hälsosamma och hållbara levnadsvanor.

För att stärka barnens förhållande till naturen, dess växter och djur jobbar vi med arbetssättet att lära in ute.

Vi tror att det man lär känna tar man hand om.

Vi är i naturen varje dag och besöker vår närmiljö minst en dag i veckan och vår utomhuspedagogik bygger på ett aktivt lärande, där barnens egna upplevelser, upptäckter och sinnesintryck är i fokus.

Vi deltar i Ålands naturskolas läsårsverksamhet där barnen och pedagoger får under 4 träffar per läsår lekfullt lära sig om naturen.

Saltkråkan är i största möjliga utsträckning rensade på giftiga material och vid nya inköp prioriteras hållbara och giftfria produkter.

Vi samtalar om hur vi skapar och använder energi, om konsumtion och i vår atelje jobbar vi med återbruksmaterial. Vi sorterar sopor och jobbar på att minska matsvinnet.

Vi lyfter även vikten av en god hälsa med hållbara sömn- och matvanor.

Vi delar leksaker och spel mellan avdelningarna, sparar på vatten och hushåller med papper. Vi släcker lampor när vi lämnar ett rum.

Vår målsättning är att ett hållbarhetstänk ska genomsyra hela verksamheten varje dag.

5 Arbetet med barns delaktighet och inflytande

Varje barn har rätt till delaktighet och inflytande och barnet i barnomsorgen ska ges möjlighet att påverka verksamhetsinnehållet utifrån sin mognadsgrad. Barnet ska få lära sig om sina rättigheter och ska ha en möjlighet att uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller dem. Barnets åsikter ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad. De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska gälla alla. Verksamheten inom barnomsorgen ska lägga grunden för förståelse av demokratibegreppet och förbereda barnet för delaktighet och ansvar och för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle.

Detta förutsätter att man medvetet utvecklar arbetssätt och strukturer som främjar delaktighet.

Känslan av att bli sedd och hörd på ett positivt sätt stärker barnets delaktighet. Samtal mellan vuxna och barn sker dagligen, enskilt och i mindre och större grupper.

Vi intervjuar barnen kontinuerligt och följer upp barnens trivsel och utveckling. Vi ger barnen olika valmöjligheter i verksamhetens aktiviteter, de får vara delaktiga i planering och ge förslag på aktiviteter och utveckling av inomhusmiljön och daghemmets gård.

Barnens idéer och tankar lyfts och diskuteras och genomförs i mån av möjlighet.

Barnen är delaktiga i skapande av vissa rutiner och våra trivselregler. I vårt temaarbete utgår vi från barnens idéer, intressen och behov och deras frågeställningar. När barnen får vara delaktiga blir verksamheten mer meningsfull och ett större lärande sker. Barnen är delaktiga genom röstning och demokratiska beslut.

6 Välbefinnande

I all barnomsorg ska barnets behov av lek, trygga människorelationer samt positiva erfarenheter som stärker självkänslan tillgodoses. Verksamheten i barnomsorgen ska fokusera på att stärka det positiva, ta tillvara barnets styrkor och skapa meningsfullhet genom glädje i lärandet. På detta sätt stöds och utvecklas den psykiska hälsan och välbefinnandet hos både barn och vuxna i verksamheten. Att i verksamheten skapa strukturer som uppmuntrar till mod, mångfald och nytänkande skapar barn och vuxna som är trygga i sig själva och mår bra.

Barnomsorgen ska fokusera på att mångsidigt stärka psykologiskt välbefinnande och resiliens hos både barn och personal. Att stärka resiliens sker bland annat genom ett systematiskt arbete med att stärka relationskompetens och de socioemotionella färdigheterna.

På Saltkråkan stärker vi välbefinnandet genom att den pedagogiska verksamheten planeras, utförs och utvärderas så att den ger utrymme för lek och glädje utifrån styrdokumentet.

Pedagogerna uppmärksammar det positiva i barnens lek genom att vara närvarande och stödjande.

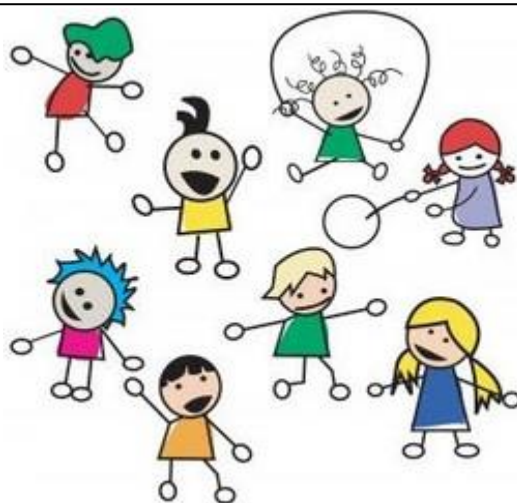
Pedagogerna har ett lösningsfokuserat förhållningssätt för att utveckla barnets styrkor och lära dem hantera sina känslor.

I verksamheten används arbetssätt och material som stöder den socioemotionella utvecklingen såsom ritberättelser, sagor, och dramatisering .

Vi delar in barngrupperna i mindre grupper så att alla barn blir sedda och hörda i ett litet sammanhang och där alla kan få möjlighet till en lugnare stund.

Diskussioner kring barnets välbefinnande sker kontinuerligt i verksamheten med barnen, under personalmöten, planeringsdagar, barnhälsogruppsmöten, vårdnadshavarmöten samt utvecklingssamtal.

För personalens välbefinnande följs kommunens rutiner bland annat genom stöd från företagshälsovården, vi har regelbundna medarbetsamtal , följer vår välbefinnande plan och använder friskvårdspeng.

7 Leken

Leken har ett egenvärde inom barnomsorgen och goda lekmöjligheter är en del av barnomsorgens målsättning. Lekens betydelse för barnets välbefinnande, utveckling och lärande ska beaktas i all planering av verksamheten. Leken har fysisk, psykologisk, pedagogisk och social betydelse för barnets utveckling. Personalens rutiner och uppsikt är avgörande för att skapa utomhusområden och lekmiljöer där barnet känner sig tryggt.

Vi skapar inspirerande och föränderliga lekmiljöer utifrån barnens ålder och intressen. Vi har mindre lekgrupper inom- och utomhus och ser till att erbjuda lekstunder utan avbrott.

Barnen får delta i vuxenledda grupplekar, matte-, sång-, språk-, rörelse- och musiklekar. Vi erbjuder barnen lekstationer, stunder av lek, där pedagogerna styr val av lek och lekkamrater en del av tiden. Detta för att uppmuntra till nya lekkonstellationer och nya lekval.

Pedagogerna är närvarande i leken för att kunna observera det sociala samspelet och handleda i lekens utveckling och vid eventuella konflikter och för att säkerställa en trygg lekmiljö.

I början av läsåret introducerar vi lekar och spel för barnen så att alla barn lär sig lekarna vilket bidrar till att de kan leka och spela självständigt.

Vi iordningställer lekmiljöer ute och vi använder naturmaterial. Vi leker styrda regellekar, konstruktionslekar och fantasilekar

8 Arbetssätt och lärmiljöer

Läroplanen har utarbetats utifrån en pedagogisk grundsyn där barnet har en aktiv roll. I barnomsorgen ska finnas sådana lärmiljöer där barnet ges möjlighet att själva göra aktiva val och barnets egna idéer kan tas tillvara. Personalen ska använda sig av varierande metoder och arbetssätt för att stöda barnets personliga växande, utveckling och lärande. Verksamheten fokuserar på att stärka det positiva, ta tillvara barnens styrkor och skapa meningsfullhet genom glädje i lärandet. Pedagogisk dokumentation och planering hör ihop med ett utforskande arbetssätt som bygger på ett gemensamt experimenterande och undersökande som inkluderar både barn och personal. Ett språkutvecklande arbetssätt gynnar alla barn och deras språkutveckling, trots att det är särskilt viktigt för ett barn med utmaningar inom språkområdet eller de barnen med annat modersmål än svenska.

8.1 Mångsidiga arbetssätt

Ett barn lär med alla sinnen och därför är det viktigt att lärandet i barnomsorgen sker genom att barnet ges möjlighet att bearbeta på flera olika sätt, att lärandet bygger på dialog och relationer, liksom att barnet är medskapare i de verksamheter och miljöer som de tillhör. Verksamheterna bör därför präglas av variation och bidra till barnets möjligheter att skapa kunskap på många, olika sätt.

Barnen lär genom lek, genom att se, höra och uppleva.

De 5 lärområdena används som underlag i planering av arbete kopplat till de olika sinnerna.

Vi läser och tittar i böcker, såväl fysiska som digitala, provar på och skapar med hjälp av olika material.

Vi erbjuder skapande i alla dess former med olika metoder och material

Vi skapar tillfällen för fysisk aktivitet genom daglig utevistelse, skogspromenader, gymnastik, rörelselekar och dans, såväl inom- som utomhus.

8.2 Lärmiljö

I begreppet lärmiljö innefattas lokaler, platser, gemenskaper och personer, metoder, redskap och tillbehör som stödjer barnens utveckling, lärande och kommunikation. Lärmiljöerna ska utvecklas så att de mål som fastställs för barnomsorgen kan uppnås och så att de stödjer barnens sunda självkänsla och utvecklingen av sociala färdigheter och förmågan att lära sig. Barnets tankar, idéer, egna erfarenheter, kunskaper, intresse, förslag och individuella behov ska beaktas, tas tillvara och synliggöras i lärmiljöerna.

Vi utgår i planerandet av lärmiljöerna från barnens intressen och behov. Miljöerna ska vara inspirerande och föränderliga.

Med hjälp av pedagogisk dokumentation kan vi se hur barnens intressen utvecklas och göra förändringar i den fysiska miljön.

I skapandet av lärmiljöerna ska vi utgå ifrån barnens perspektiv och materialet ska vara lättillgängligt. Barnen leker inne, ute, skogen, stranden och vi ser till att det finns lugna miljöer dit barn kan gå om de vill vara själva.

I lärmiljön ingår även det sociala samspelet och att personalen är nyfikna och uppmuntrande i sin kommunikation med barnen.

8.3 Språkutvecklande arbetssätt

Småbarnsåren är avgörande för språkutvecklingen och därför är ett språkutvecklande arbetssätt en av grundstenarna i barnomsorgens verksamhet. Genom att fokusera på barnets språkutveckling kan barnomsorgen bidra till att stärka deras självförtroende, trygghet, inkludering och flerspråkighet, såväl som litteracitet och kreativitet. Att stimulera barnets språkliga medvetenhet och språkutveckling är två viktiga delar i det språkutvecklande arbetssättet i barnomsorgen. Tidiga insatser på att utveckla barnets

språkliga medvetenhet genom fonologiska övningar som genomförs på ett systematiskt, strukturerat och kontinuerligt sätt ger en god grund för barnets fortsatta utveckling mot litteracitet.

Vi arbetar i alla åldersgrupper med systematisk språkträning bestående av fonologiska övningar med rim, ramsor, rytm, stavelser och sortering av ord och enligt Bornholmsmetoden.

Vi ger synlighet åt olika språk som finns i barngruppen eller hos personalen. Personalen är goda förebilder, sätter ord på vardagshändelser och uppmuntrar till samtal. Böcker finns alltid tillgängliga i lärmiljöerna.

Vi håller dagliga sagostunder och besöker biblioteket. Därtill kommer bibliotekarien med nya böcker till oss. Vi har sagovila med lyssnande och använder oss av tjänsten Polyglutt – sagor digitalt med möjlighet att lyssna på olika språk.

Vi använder oss av bild- och teckenstöd i verksamheten. Vi uppmärksammar även Nordiska Litteraturveckan årligen och ordnar kura gryningsstunder med sagoläsning.

8.4 Pedagogisk dokumentation och planering

Pedagogisk dokumentation är ett arbetssätt för att planera, genomföra, utvärdera och utveckla barnomsorgens verksamhet. Den information och förståelse som dokumentationen bidrar till ska användas till exempel för att arbetssätten, lärmiljöerna, verksamhetens mål, metoderna och innehållet kontinuerligt ska kunna anpassas enligt barnens intressen och behov.

För att kunna följa varje barns utveckling och lärande behöver det finnas dokumentation för alla barn i daghemsverksamhet inom barnomsorgen och dokumentationen behöver analyseras utifrån vilka möjligheter det enskilda barnet får för att kunna utvecklas och lära. När dokumentationen sker kontinuerligt och systematiskt är det möjligt att följa och analysera hur verksamheten stimulerar och utmanar barnet i deras utveckling och lärande. Det är först när varje barns möjligheter till utveckling synliggörs som det går att utvärdera hur man i verksamheten arbetar mot målen i läroplanen. Barnet

Rutiner och arbetssätt i den pedagogiska dokumentationen:

Vi planerar -genomför -observerar-dokumenterar -utvärderar -nya mål

När vi dokumenterar använder vi oss av intervjuer, barnets skapande, observationer och foto som verktyg.

Dokumentationerna som vi gör blir pedagogiska genom att vi reflekterar kring dem med barnen och med våra kollegor och reflektionerna leder till ett lärande, en förändring eller en ny process.

Varje avdelning har regelbundna avdelningsmöten .

Underlagen för dokumentationen sker från de fem lärområdena .Varje barn har sin egen pärm dit material samlas in tillsammans med barnet .Utgångspunkten är barnets lärande .

själv skall kunna gå tillbaka och se över sin lärandeprocess, hen behöver själva få se att hen lärt sig och utvecklats.

8.5 Digitala arbetssätt och digital kompetens

Betydelsen av digitala färdigheter i samhället ökar och personalen inom barnomsorgen behöver förhålla sig till detta. En av barnomsorgens uppgifter är att främja jämlikheten i utbildningen och det är därför viktigt att varje barn får tillräckliga digitala färdigheter för framtiden. Digitala färdigheter är också i sig ett betydande verktyg för lärande. För att möjliggöra kvalitativ inläring i digitala miljöer behövs utöver digitala verktyg och behövs också digitalpedagogiskt kunniga lärare i kombination med högklassiga digitala tjänster. Vilka digitala färdigheter som behövs, den digitala kompetensen, förändras över tid i takt med att samhället, tekniken och olika digitala tjänster förändras. Det varierar också med barnets ålder. Digitala arbetssätt och digitala verktyg ska användas på ett medvetet sätt som gynnas barns lärande.

Så här arbetar vi med arbetet för ökad social digital kompetens:

- Kartläggning av barnets och pedagogernas digitala kompetens.

- Kompetensutveckling genom fortbildning.

- Inköp av digitala verktyg

- IKT plan.

Vi utgår från ett aktivt användande av digitala verktyg i alla lärområden. De digitala verktygen ska inte fungera ersättande utan som ett komplement i verksamheten. Vi uppmuntrar till ett undersökande arbetssätt och barnen lär sig ansvarsfullt använda sig av digitala verktyg.

På ett lekfullt sätt ska varje barn få goda baskunskaper i informationsteknologiska verktyg, tjänster och spel så att barnet vågar ta hjälp av IKT i sin utveckling. Alla i personalen ska känna sig kompetenta och delaktiga i det utforskandet.

9 Omsorg, kost och vila

Barnomsorgen ska främja allsidig fysisk, emotionell, social och kognitiv utveckling. Förutom den pedagogiska verksamheten är det därför också viktigt att se till barnets behov av tid för återhämtning och vila, trygga relationer, att stärka barnets möjligheter till att tillägna sig en positiv hållbar inställning till mat och goda matvanor.

9.1 Omsorg

Verksamheten i barnomsorgen ska utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Omsorg innebär att tillgodose barnets fysiska grundbehov, men också den emotionella omsorgen om barnet. Vardagsrutiner som innefattar barnets grundbehov och andra dagligen återkommande situationer, till exempel måltider, att klä på och av sig, vila och att sköta sin hygien, är en viktig del av barnets dag. För den emotionella omsorgen och för barnets utveckling är samspelet mellan barn och personal viktigt. Ömsesidiga och respektfulla relationer och närhet utgör grunden för god omsorg. Barn mår bra av att knyta kontakter med andra människor och har ett behov av både trygga vuxna relationer och relationer med jämnåriga.

På Saltkråkan skapar vi trygga relationer genom att vara närvarande pedagoger som hjälper och stödjer barnen på de sätt de behöver.

Barns behov av omsorg ser olika ut och pedagogerna observerar och se varje barns individuella behov.

Verksamheten har en tydlig struktur där varje barn ska känna sig sedda och hörda.

Barnen uppmuntras till att pröva själva för att känna sig kompetenta och självständiga.

Vardagsrutiner används som lärandesituationer genom att pedagogerna utmanar och stödjer barnen i de dagliga rutinerna t.ex. på- och avklädning och matstund kan lärande inom alla lärområden tas med. Vi lär hela tiden, hela dagen i mötet med varandra.

Vi uppmuntrar till lek i mindre grupper och pedagogerna är närvarande och vägvisare.

9.2 Kost

Barn i barnomsorgen ska erbjudas en hälsosam och lämplig kost som fyller barnets näringsbehov. De gemensamma måltiderna fungerar som en social och pedagogisk situation för barngruppen där barnen bland annat lär sig gott bordsskick och att ta hänsyn till varandra.

På Saltkråkan erbjuder vi barnen varierad kost som daghemmets kock tillreder. Maten är närproducerad så gott det går, näringsrik och sockerminimerad. Det serveras frukost, lunch och mellanmål varje dag. Barnen uppmuntras till att smaka på det som erbjuds, men pedagogerna tar hänsyn till varje barns individuella behov. Vid måltiderna kan pedagogerna och barnen diskutera tillsammans kring kosten hur mat påverkar kroppen men även kring hållbarhet när det gäller matsvinn. Ett trevligt bordsskick och att tacka för maten hör till och vi visar kocken vår uppskattning. Personalen är förebilder för barnen under måltidssituationer. Barnen får ta mat själva och efter förmåga deltar de i avdukning.

9.3 Vila

Barn har rätt till lek, vila och fritid. Balansen mellan aktiviteter och vila återhämtning är viktigt inom barnsomsorgens verksamhet. Det är också viktigt att tänka på att många barn, också lite äldre barn, kan bli trötta och uppleva en ökad stress under eftermiddagarna, vilket man behöver beakta då dagens planeras för balans mellan aktivitet och vila. Vilan i barnsomsorgens verksamhet behöver därför utgå från det enskilda barnets behov, som kan komma att variera. Under vilan behöver särskilt beaktas barnets integritet och personalens lyhördhet inför barnets signaler och behov är viktigt

På Saltkråkan ordnas dagligen vila för samtliga barn. Vilan utformas på olika sätt utifrån barnens individuella behov i samråd med deras vårdnadshavare. För de yngre barnen kan vilan innebära att man sover, medan för andra en stund med att lyssna på saga eller en lugn aktivitet. Under dagen finns det platser dit barnen kan gå för återhämtning eller lugnare aktivitet. Platsen kan exempelvis vara en sagosoffa eller en myshörna.

10 Arbetet med förverkligande av lärområdena inom barnsomsorgen

För att planera en kvalitativ barnsorg och för att stöda barnets utveckling och lärande är det viktigt att det råder balans mellan social, emotionell, fysisk och kognitiv utveckling. Därför är det viktigt att i planeringen av verksamheten beakta och känna till betydelsen av lek, kontakt med naturen, musik, konst och fysisk aktivitet. Det är också centralt att man i verksamheten främjar barnets deltagande, initiativ, och självständighet, att problemlösning och kreativitet får ta plats och att uppmuntra sådant

lärande som omfattar resonemang, undersökning och samarbete. Utifrån detta ska lärarna i barnomsorg tillsammans med barnet planera och genomföra en mångsidig och helhetsskapande pedagogisk verksamhet med utgångspunkt i fem lärområden.

Dessa fem lärområden är likvärdiga och barnet har rätt att få mångsidiga upplevelser inom de olika lärområdena. Personalen ska se till att den pedagogiska verksamheten, som planeras av lärare i barnomsorg, men förverkligas av hela arbetslaget tillsammans, främjar utvecklingen och lärandet hos barn i olika åldrar.

Lärområden inom barnomsorgen:

- Språk och kommunikation
- Skapande, kultur och estetiska uttrycksformer
- Mångfald, gemenskap och samhälle
- Matematiskt tänkande, hållbarhet och utforskande
- Kropp, hälsa och utveckling

Det är viktigt att alla barn har möjlighet att lära sig och få arbeta i egen takt och utveckla sina färdigheter i mångsidiga lärmiljöer i växelverkan med andra barn, läraren och den övriga personalen. Syftet med lärområdena är att erbjuda barnet nya och inspirerande lärandeupplevelser och möjligheter att arbeta

SKAPANDE, KULTUR OCH ESTETISKA UTTRYCKSFORMER

Barnen får prova på skapande med olika material. Vi sjunger dagligen och provar på olika former av dramatisering, dans och rörelse. Vi gör studiebesök på muséer och besöker kulturellt intressanta miljöer.

SPRÅK OCH KOMMUNIKATION

Vi jobbar med språkmaterialet Bornholmsmodellen, läsning i olika former. Språkutvecklande lekar och övningar, rim och ramsor.

MÅNGFALD, GEMENSKAP OCH SAMHÄLLE

Representation av mångfald finns i böcker och lärmiljöer. Vi jobbar i mindre och större grupper, och varierar arbetssätten utifrån barnens intressen och behov. Vi gör studiebesök till räddningsverket, biblioteket, 4H-gården, olika muséer och andra samhällsfunktioner.

MATEMATISKT TÄNKANDE, HÅLLBARHET OCH UTFORSKANDE

Vi lyfter det matematiska tänkandet i den dagliga verksamheten. Vi väger, mäter, sorterar, jämför, räknar, adderar och subtraherar. Vi anammar ett utforskande förhållningssätt och fångar upp barnens intressen, är nyfikna och uppmuntrande och söker tillsammans med barnen svar på frågor som uppstår. Hållbarhetstänket finns alltid närvarande och lyfts när tillfälle uppstår.

KROPP, HÄLSA OCH UTVECKLING

Barnen på Saltkråkan erbjuds möjlighet till fysiska aktiviteter dagligen. En allsidig kost serveras, med utökat inslag av vegetarisk mat. Vi samtalar med barnen om vikten av att äta bra och ta hand om sig. Det finns utrymme för vila och återhämtning i dagsrutinerna.

med uppgifter som innehåller lämpliga utmaningar i lärandet. Barnets olika behov av stöd ska beaktas i verksamheten och barnet ska ges tillräckligt stöd genast när behov uppstår.

11 Förundervisningen

Syftet med förundervisningen är att förbereda barnet för livet och fortsatt lärande och utbildning. Förundervisningen kan bedrivas ihop med övrig barnomsorgsverksamhet och /eller separat för de barn som ingår i förundervisningen. Under förundervisningsåret arbetar man utifrån samma lärområden som berör hela barnomsorgen, men med förstärkt fokus på skolförberedande centralt innehåll. Även om innehållet är skolförberedande skall det bearbetas med leken som utgångspunkt och genom mångsidiga arbetssätt, med konkret och visuellt material och genom ett gemensamt utforskande.

Vi arbetar aktivt med att stöda barnen i deras lärande och utveckling med fokus på social kompetens, språkutveckling, självständighet och styrkor. Vårt mål är att skapa en verksamhet som väcker nyfikenhet och lust att lära, i en miljö där barnen är delaktiga samt förbereda barnen inför skolstart.

Den språkliga medvetenheten stärks genom strukturerat och kontinuerligt arbete med Bornholmsmodellen. Barnets matematiska utveckling stöds genom att upptäcka och utforska fenomen i natur och miljö, genom att räkna, jämföra och konstruera med lekmaterial, genom problemlösning och begreppsinnläring i vardagssituationer. I skapande verksamheten får barnen använda sig av mångsidiga tekniker, redskap och material. Motorisk medveten träning och rörelselek inom och utomhus tränar barnets koordination, balans och koncentration.

Specialpedagogisk kartläggning:

Kartläggningen kring barnets lärande och utveckling inför skolstart är delad i flera etapper och består av både enskilda- och gruppuppgifter, samt observationer och diskussioner. Specialläraren i barnomsorg ansvarar för genomförandet av kartläggningen, men den utförs alltid i samarbete med lärare i barnomsorg. Kartläggningens olika delar ligger till grund för den fortsatta planeringen av verksamheten, både på grupp- och individnivå. Fokus ligger på vad som skett i utveckling och lärande *mellan* dessa tillfällen, inte på prestationen i sig själv vid det specifika tillfället. Varje delmoment efterföljs av genomgång av materialet tillsammans med lärare och speciallärare i barnomsorg.

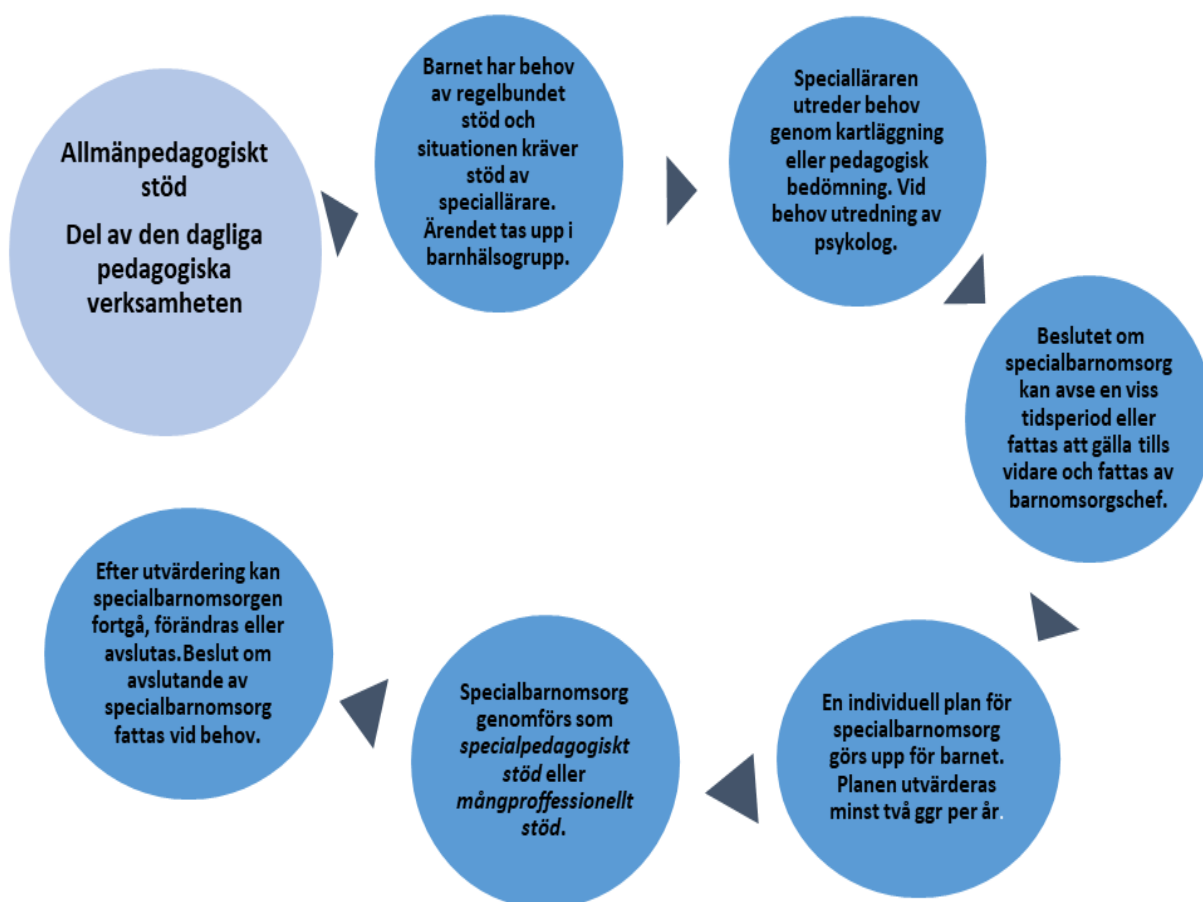
På vårterminen året innan barnet börjar i förundervisning gör specialläraren en första observation med fokus på att förstå språk, lyssna till instruktioner, tolka bildinformation, samt koncentration, fokus och uthållighet (*Begreppsförståelse*). Denna del görs i smågrupper om ca 3–5 barn per grupp. I början av höstterminen under året för förundervisning gör specialläraren delmoment 2 (*KTI, Kontrollerad Tecknings iakttagelse*) tillsammans med barnen. Här ligger fokus på att kartlägga barnets begreppsuppfattning, finmotorik, kroppsuppfattning, föreställningsförmåga, rumsuppfattning, antalsuppfattning, förmåga att ta emot instruktioner, att utföra uppgifter i grupp, samt arbetsminne. Momentet utförs i grupper om ca 5 –8 barn per grupp. Vid behov kan ytterligare kartläggningar kring språkliga, matematiska, motoriska och sociala förmågor kartläggas. Samma moment som tidigare upprepas där det finns behov av uppföljning även under vårterminen innan skolstart. All kartläggning görs som ett komplement till det som redan dokumenterats i barnets lärlogg.

12 Stöd för utveckling och lärande

Varje barn inom barnomsorgen har enligt sitt behov rätt till stöd för sin utveckling och sitt lärande. Barnomsorgen ska bereda gynnsamma förutsättningar för barnets allsidiga utveckling genom att på olika sätt arbeta förebyggande och genom att erbjuda olika stödåtgärder. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att tidigt identifiera hinder för utveckling och lärande och att sätta in stödfunktioner i förebyggande syfte. Genom tidigt och rätt riktat stöd kan man främja barnets utveckling, lärande och välbefinnande. Barnets behov av stöd, förverkligande av stöd och utvärdering av stöd sker i samråd med barnet och barnets vårdnadshavare.

För att kunna upptäcka stödbehovet ska barnets möjlighet till utveckling och lärande utvärderas kontinuerligt i den dagliga verksamheten. Barnets möjligheter till utveckling och lärande följs upp i samarbete med barnet och vårdnadshavarna och dokumenteras i loggen för barnets utveckling och lärandeprocess vid loggens uppföljning. Uppmärksamhet fästs vid att i ett tidigt skede känna igen möjliga hinder eller svårigheter för barnets växande och lärande. Det stöd som barnet får ska vara flexibelt, långsiktigt planerat och ska ändra enligt barnets behov. För att trygga barnets utveckling och lärande är det viktigt att stödet ges i rätt tid och på rätt nivå så länge som barnet har behov av stödet.

I bilden beskrivs arbetsgången för stöd för barnets utveckling och lärande:

12.1 Allmänpedagogiskt stöd

Det allmänpedagogiska stödet är en del av den dagliga pedagogiska verksamheten och riktar sig till alla barn som tillfälligt behöver stöd för sin allsidiga utveckling. Allmänpedagogiskt stöd innebär att alla barn ska få ett individanpassat bemötande inom ramen för det allmänpedagogiska arbetet. I verksamheten innebär detta exempelvis att:

- utgå från barnets intressen behov och styrkor
- beakta barns olika sätt att lära sig
- arbetssätten varierar
- smågruppers sammansättning varierar vid behov
- den pedagogiska miljön är ändamålsenlig
- verksamheten åskådliggörs med bilder
- samspelet mellan barn och vuxna är fungerande och att de dagliga rutinerna stödjer barnet.
- barnet får kortvarigt tillfälligt stöd av kurator

Arbetsgång

Pedagogerna vid daghemmet eller vårdnadshavare uppmärksammar barn i behov av utökat stöd.

Vårdnadshavare informeras.

Pedagogerna för ärendet till daghemmets barnhälsogrupp.

Vid behov kontakter personalen specialläraren för konsultation och handledning. Utbildningschefen fattar beslut om specialbarnomsorg på basen av speciallärarens utredning av behovet. Specialläraren skriver en individuell plan för det utökande stödet där bakgrund, behov, mål och metoder tydliggörs

Personalen håller kontakten med vårdnadshavare gällande planering och genomförandet av allmänpedagogiska stödinsatser.

-

12.2 Specialbarnomsorg

Specialbarnomsorg ges då barnets behov av stöd är regelbundet och då situationen kräver stöd av speciallärare i barnomsorgen. Specialbarnomsorg ska ges av kommunen i den omfattning som barnet har behov av det som specialpedagogiskt stöd eller mångprofessionellt stöd.

För varje barn inom barnomsorgen som beviljats specialpedagogiskt eller mångprofessionellt stöd ska de särskilda stödinsatserna utformas och sammanfattas i en individuell plan för stöd för utveckling och lärande, SUL. Specialpedagogiskt stöd kan innebära att: Mångprofessionellt stöd kan innebära att

- speciallärare inom barnomsorg träffar barnet för systematisk handledning och träning
- speciallärare inom barnomsorg handleder personal och vårdnadshavare
- bildkommunikation på individnivå, individuell bildstruktur
- stödtecken används
- personaltäthet ökas
- assistent/resursperson kan bistå barnet

- Barnet får stöd av talterapeut, ergoterapeut eller fysioterapeut
- Barnet får kontinuerligt, planerat stöd av psykolog och/eller kuratorstjänster

Specialläraren i barnomsorg ansvarar för den specialpedagogiska verksamheten vid alla enheter inom barnomsorgen i Lemland och Lumparland.

Specialläraren besöker daghemmen regelbundet och deltar då i verksamheten genom att göra gruppobservationer, enskilda observationer, kartläggningar och utredningar inför beslut om specialpedagogiskt stöd och genom att vid behov delta i samundervisning med lärarna i barnomsorg. Specialläraren är med i varje daghems barnhälsogrupp och ansvarar där för de frågor som rör specialpedagogik.

Verksamheten på enheterna riktas i första hand till den pedagogiska personalen genom handledning och rådgivning gällande specialpedagogiska frågor. I fråga om enskilda träningsstunder för specifika barn gör specialläraren kartläggningar över behovet, samt planerar träningen och handleder lärarna i hur träningen ska skötas.

För barn som omfattas av specialpedagogiskt eller mångprofessionellt stöd fungerar specialläraren som "spindeln i nätet" och är bl.a. den som sammankallar till nätverksmöten och annat samarbete mellan de berörda kring barnet.

Alla barn som beviljats specialbarnomsorg har en individuell plan (Plan för stöd för utveckling och lärande/SUL) gällande hur verksamheten i barnomsorgen ska ordnas utifrån de individuella behoven. Specialläraren utformar och uppdaterar dessa planer i samarbete med andra berörda.

Arbetsgången kring specialpedagogiskt stöd:

1. Personal vid daghemmet, vårdnadshavare eller barnet själv uppmärksammar behov av utökat stöd och ber daghemsföreståndaren ta upp ärendet i barnhälsogruppen. Vårdnadshavarna informeras om ärendet.
2. Barnhälsogruppen diskuterar saken och fyller i kartlägningsblanketten som underlag till speciallärarens utredning av behovet.
3. Specialläraren i barnomsorg utreder behovet av utökat stöd genom observationer i grupp, diskussioner med personal, vårdnadshavare och barn, samt vid behov träffar barnet enskilt.
4. Utbildningschefen fattar beslut om specialbarnomsorg på basen av speciallärarens utredning av behovet.
5. Specialläraren i barnomsorg skriver en individuell plan (Plan för stöd för utveckling och lärande) för det utökade stödet där bakgrund, behov, mål och metoder tydliggörs.
6. Den individuella planen utvärderas två gånger per år tillsammans med barnhälsogruppen, vårdnadshavare och barnet.

13 Samarbete med vårdnadshavare

Barnomsorgen ska främja olika former av samarbete för att gynna barnets utveckling, lärande och delaktighet. Barnomsorgens verksamhet bedrivs i nära samverkan med hemmet och barnomsorgen ska skapa förtroendefulla relationer med vårdnadshavare som bär huvudansvaret för barnets fostran, lärande och utveckling.

För att kunna uppfylla sin fostrande uppgift måste vårdnadshavarna få information om hur deras barns lärande och utveckling fortskrider. Vårdnadshavarna ska informeras om centrala frågor som gäller verksamheten, till exempel läroplan, arbetsplan och olika evenemang. Barnets utveckling och lärandeprocesser ska sedan med hjälp av materialet i lärloggen följas upp minst en gång per år i samband med ett utvecklingssamtal tillsammans med vårdnadshavare.

Samarbetet med vårdnadshavare **förutsätter också vårdnadshavares engagemang genom exempelvis att ta del av information från barnomsorgsenheten, delta i möten och i sin tur delge personalen viktig information**, för att barnets tid i barnomsorgen blir så bra som möjligt.

Det här är våra rutiner för att främja ett gott samarbete med vårdnadshavarna:

Vi bemöter vårdnadshavarna varje dag, den dagliga kontakten är viktig . Vi håller vårdnadsmöten i början av varje läsår för att informera om daghemmets verksamhet. Vi skickar månadsbrev där vi informerar om den löpande verksamheten. Vi inbjuder till trivselkvällar. Kontakten sker i huvudsak genom Wilma. Vi erbjuder utvecklingssamtal på regelbunden basis eller enligt önskemål.

14 Rutiner för övergångar inom barnomsorgen

Övergången från hemmet, från den tidigare barnomsorgen till förundervisningen och övergångar under dagen är viktiga för att skapa trygghet för barnet. En smidig övergång främjar barnens känsla av trygghet och välbefinnande samt deras förutsättningar för tillväxt och för att lära sig. I lärloggen för utveckling och lärande kan övergångarna dokumenteras, diskuteras och utvärderas och i kommunens plan för övergång från barnomsorg till grundskola beskrivs hur denna övergång ordnas.

Planering och arbete med övergångar inom barnomsorgen

Då barnet börjar på Saltkråkan erbjuds en veckas lång avgiftsfri inskolning med fokus att skapa trygg anknytning. De äldsta barnen på Skogsglantan hälsar på Storskogen i slutet av vårterminen. Vid avdelningsbyte har personalen överföringssamtal med den nya personalen. Förundervisningsbarnen gör 3 skolbesök och den nya läraren besöker Saltkråkan en gång.

15 Arbetet med utvärdering av verksamheten

Ett bra kvalitetsarbete bygger på att barnomsorgen planerar, följer upp och utvärderar sitt eget arbete, tar tillvara resultaten och omsätter dem i olika åtgärder för att utveckla verksamheten. Det är kommunens ansvar att se till att enheten har förutsättningar att göra detta. Genom utvärdering kan enheten fånga upp vad som fungerat bra och vad som fungerat mindre bra. Det är viktigt att alla parter, barnen, vårdnadshavarna, ledningen och personalen, utvärderar verksamheten.

Inom barnomsorgen bör man kontinuerligt utvärdera hur läroplanen har förverkligats i verksamheten. Utvärderingen kan fokusera på bland annat personalens kommunikation med barnen, stämningen i gruppen, pedagogiska arbetssätt, verksamhetens innehåll, samarbetet med hemmen, barnhälsan, personalresurserna, utrymmena eller lärmiljöerna. I ett daghem ansvarar daghemsföreståndaren för att möjliggöra och följa upp utvärderingen medan det i ett fritidshem ansvaras över av rektor eller daghemsföreståndare. Resultaten av utvärderingen ska fungera som ett instrument för verksamhetens interna utveckling och vid behov leda till justeringar av verksamhetsidé och arbetsrutiner. Uppföljningen och utvärderingen syftar alltså till att synliggöra resultat och ge underlag för eventuella förändringar. Det är inte bara fråga om att kontrollera hur ansvaret fullföljts utan en fråga om hur arbetet ska fortsätta och utvecklas.

Arbetslagen utvärderar och utvecklar verksamheten på avdelningsmöten.

Barnen är delaktiga i utvärderingen av verksamheten tillsammans med personalen i samtal i mindre eller större grupper, genom intervjuer och observationer.

Vårdnadshavarna involveras i utvärderingen genom utvecklingssamtal och infomöten, där olika frågor diskuteras, och med hjälp av enkätundersökningar. Resultaten av utvärderingarna lyfts inom avdelningarnas arbetslag, hela daghemmets persongrupp och eventuellt tillsammans med övriga personal i barnomsorgen.

16 Beskrivning av religiösa evenemang och verksamhet med inslag av religionsutövning

Landskapslag om barnomsorg och grundskola slår fast att verksamheten inom barnomsorgen är ickekonfessionell och barnets och vårdnadshavarnas livsåskådning ska beaktas och respekteras i planeringen av verksamheten. Vidare styrs verksamheten också av bestämmelserna om religions- och samvetsfrihet i Finlands grundlag (FFS 731/1999). Landskapsregeringen har tagit fram anvisningar (ÅLR 2021/3409) gällande högtider och religiösa evenemang i den allmänna verksamheten inom barnomsorg och grundskola vars syfte är trygga att de kulturella grundrättigheterna och de grundrättigheter som gäller religionsfrihet förverkligas inom barnomsorgen och grundskolan, att främja tolerans och pluralism samt att säkerställa att undervisningen är religiöst och konfessionellt obunden.

Kommunen kan besluta om religiösa evenemang ska ingå i barnomsorgens och grundskolans verksamhet eller om det inte ska göra det. Religiösa evenemang (t.ex. gudstjänster och religiösa

morgonsamlingar) är religionsutövning. Om kommunen väljer att religiösa evenemang ska ingå i verksamheterna ska de beskrivas i arbetsplanen. Vid religiösa evenemang och förrättningar ska man ordna alternativ och meningsfull sysselsättning. Den alternativa verksamheten ska med undantag för det religiösa innehållet till sin natur och sina mål vara så lika som möjligt det evenemang i vars ställe verksamheten ordnas. I barnomsorgen ska man också se till att deltagandet eller icke-deltagandet i de religiösa evenemangen inte leder till att barnet stämplas eller till andra menliga följder för barnet. Det väsentliga är att vårdnadshavaren har en faktisk och genuin möjlighet att välja om barnet ska delta i evenemang och förrättningar som innehåller religiösa inslag. Religiösa evenemang och förrättningar ska ordnas separat från den övriga verksamheten. Enheten ska se till att friheten att inte delta i religionsutövning också uppnås i praktiken, till exempel så att de alternativa evenemangen ordnas på en fysiskt annan plats. I synnerhet när man överväger att ordna religiösa evenemang och alternativ verksamhet inom enheten ska man i det praktiska genomförandet försäkra sig om att likabehandlingen av barnen inte äventyras och att inga barn stämplas. Daghemmet ansvarar för barnens säkerhet i alla situationer.

Inga religiösa evenemang eller aktiviteter organiseras.